

Обраќање на БЕФ на ЗПВ Димитров

Како е да се биде во чевлите на другиот – да се има сознание за загриженоста на другиот и колку е тоа компатибилно со нашите сопствени (грижи н.з.). Ние – овој регион - не сме центарот на Универзумот и кога носителите на одлуки во Европа разговараат за проблемите и прашањата, често не им е ова приоритет. ЕУ во последните години имаше постојан прилив на кризи – глобалната финансиска криза, еврозоната што во еден дел го тестираше заедништвото/единството помеѓу Северот и Југот во одредена мера, миграциската криза, една важна земја ја напушти Унијата – Велика Британија, како и кризата на наративот каде некои земји членки сметаат дека основниот, темелниот договор не е почитуван од други земји членки во однос на прашања поврзани со владеење на правото, демократија итн. Прашањето во некои глави е, кога сте во нивните чевли е – што да правиме со овие шест држави од Западен Балкан, дали тие носат решенија или проблеми? Тоа е матрицата и колку повеќе им докажеме нив и на нивната јавност, колку повеќе им објасниме на нивниот јавен дискурс зошто ова е потреба, зошто е императив да го комплетираме обединувањето, да бидеме застапници на нашата страна.

Еден британски политичар еднаш кажа, ако не можете да јавате два коња во исто време, тогаш што воопшто правите во циркус, тоа не е за вас? Европската Унија без оглед колку и да е зафатена, нема луксуз да го игнорира или запоставува регионот што географски е во средината. Амбицијата да биде глобален играч, дискусијата за стратешка автономија што се одвива во Конференцијата за иднината на Европа – стратешката автономија се однесува на геополитичка моќ и ако не можете да направите разлика во регион што ве опкружува, каде што имате земји членки што сакаат да пристапат да станат дел, каде дадовте ветување во Солун пред 18 години, каде тогаш ќе направите промена – во Сирија, во Кина? Нема да можете. Ова е регионот каде што ЕУ примарно се тестира затоа што влијанието на ЕУ тука е најголемо, не само поради географијата туку и поради политичкиот контекст. Мислам дека оваа задача е битна, треба да го знаеме контекстот – ние не сме приоритет број еден и не е лесно да се убедат дел од тие земји, но истовремено и тие треба да знаат дека напуштањето на регионот и занимавањето со прашања кои повеќе притискаат, ќе чини повеќе отколку да се заложи.

Ќе завршам со една аналогија што неодамна ја направив во Солун каде што алтернативниот министер Варвициотис не собра за да ги потсети другите на ветувањето од 2003 година дека иднината на Балканот е европска, е во Европа, на ветувањето за членство ако се исполнат критериумите итн, итн. Ако Европа е куќа, шесте земји од Балканот се една соба во таа куќа што повеќе или помалку е управувана од сет на правила што се заемно договорени – тие имаат струја, сè функционира, системот за климатизација работи, но ако има една соба што не е вклучена во системот, ако овој регион не е управуван од владеењето на правото, ако не се бори против корупцијата, ако не е демократски, ако политиките не се усогласени со остатокот од континентот, тогаш континентот ќе страда. Имаме заедничка задача, имаме споделена цел, но одговорноста не е само на регионот и не сакам да ја критикувам Европската Унија знаејќи дека ова е комплициран ентитет. Има Европска комисија каде што работат 30 000 луѓе, во Брисел, исто така има 27 земји членки што треба да постигнат консензус за прашањето за проширување, секоја една од нив треба да пристапи со одговорност мислејќи на ситуацијата што би настанала ако се изгуби ова односно дали е ова возможно?

За мојата држава, после сите овие години чекање и сè што направивме за да ја искачине планината и да ги надминеме пречките - Северна Македонија не го изгуби целото тоа време затоа што беше дел од југословенските сили затоа што не бевме, го изгубивме целото тоа време поради спор и го решивме спорот, направивме огромен демократски напредок во последните години, сега имаме друг спор, не многу поврзан односно од одредени аспекти спротивен на европските вредности кон кои сите се стремиме.